

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/118/2022
Identifikačné číslo spisu:	7114208861
Dátum vydania rozhodnutia:	15.08.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7114208861.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu O. C. T., B., narodeného XX. M. XXXX, P. - J. E., Š.Á. XX, zastúpeného splnomocnenkyňou JUDr. T. Zaleta, advokát, s.r.o., Košice - mestská časť Juh, Gemerská 2068/3, IČO: 36 578 291, proti žalovanej D. O. J., I., T. - E.Á. Č. J. E., C. F. XXXX/XE, za účasti intervenienta na strane žalovanej Wüstenrot poisťovňa, a.s., Bratislava - mestská časť Petržalka, Digital Park I, Einsteinova 21, IČO: 31 383 408, zastúpenej splnomocnenkyňou SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., Bratislava, Štefánikova 8, IČO: 36 853 186, o náhradu škody, vedenom pôvodne na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 36C/51/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 26. augusta 2021 sp. zn. 5Co/204/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanej a intervenientovi na strane žalovanej náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Bývalý Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. februára 2020 č. k. 36C/51/2014-463 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca voči žalovanej domáhal náhrady škody vo výške 29.040 eur spôsobenej v súvislosti s výkonom advokácie. Intervenientovi priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 2 ods. 1 a 2, § 18 ods. 1 až 3, § 22 ods. 1 prvá veta, § 26 ods. 1 a 4 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 586/2003 Z. z.“) a § 59 písm. b/, § 61 ods. 1 a 2, § 62 ods. 1 a 2, § 63 ods. 3 a 5, § 77, § 79 ods. 3 písm. a/, § 118 ods. 1 a 2 a § 129 ods. 1 a 3 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“). Vecne dôvodil, že žalobca v spore poukazoval na konanie vedené pred Okresným súdom Trenčín pod sp. zn. 19C/14/2011, v ktorom mala žalovaná ako advokátka žalobcu porušiť svoje povinnosti pri výkone advokácie tým, že nesprávne označila žalovaného, nepodala podnet na podanie mimoriadneho dovolania na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky, nepodala sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky pre porušenie základných práv a slobôd žalobcu, neinformovala žalobcu o tom, že neuplatnila mimoriadne opravné

prostriedky, neupozornila žalobcu včas na to, aby si mimoriadne prostriedky uplatnil inou cestou, nevykonala žiadne iné opatrenia na ochranu práv a záujmov žalobcu, neustanovila za seba zástupcu, ani žalobcu nepoučila o potrebe oznámenia bývalému zamestnávateľovi, že žalobca trvá na pracovnom pomere a že žiada o pridelovanie práce, a v dôsledku týchto porušení žalobcovi vznikla škoda 29.040 eur, pretože si nemohol uplatniť nárok na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru. Súd prvej inštancie uviedol, že v konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 19C/14/2011 sa žalobca domáhal určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou, pričom nepreukázal, že by zamestnávateľovi oznámil, že trvá na tom, aby ho ďalej zamestnával a prideloval mu prácu, čím nebola splnená zákonná podmienka pre priznanie nároku na náhradu mzdy na základe neplatného skončenia pracovného pomeru. Požiadavka oznámiť zamestnávateľovi, že žalobca trvá na tom, aby ho ďalej zamestnával, nebola kompenzovaná ani podaním žaloby o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou. Žalobca tak nepreukázal vznik a výšku škody, ktorá mu mala vzniknúť poskytovaním advokátskych služieb žalovanou v pracovnoprávnom spore vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 19C/14/2011. Žaloba bola preto nedôvodná. Rozhodnutie o trovách konania právne odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a vecne úspechom žalovanej v konaní v plnom rozsahu, na strane ktorej vystupoval intervenient majúci právny záujem na výsledku konania.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 26. augusta 2021 sp. zn. 5Co/204/2020 rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, stranám sporu nepriznal náhradu trov odvolacieho konania a intervenientovi priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou. Uviedol, že žalovaná ako advokátka zastupovala žalobcu v konaní na Okresnom súde Trenčín o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou danou žalobcovi, ktoré bolo zastavené z dôvodu neodstrániteľného nedostatku procesnej podmienky, a to spôsobilosti byť účastníkom konania na žalovanej strane, keďže advokátka žalobcu v žalobe nesprávne označila žalovaného (subjekt bez právnej subjektivity). Okresný súd Trenčín teda žalobu vecne neprejednal a otázku, či bol daný výpovedný dôvod (disciplinárny delikt žalobcu), neriešil. V dôsledku tvrdeného porušenia povinností žalovanou advokátkou si žalobca nemohol uplatniť nárok na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru, v príčinnej súvislosti s čím mu mala vzniknúť škoda vyčíslená žalobcom ako súčet tridsiatich mesačných platov, ktoré by mu boli zamestnávateľom vyplatené v prípade, ak by zotrval v pracovnom pomere do doby dohodnutej v pracovnej zmluve. Predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú advokátom pri výkone advokácie je výkon advokácie, vznik škody a príčinná súvislosť medzi výkonom advokácie a vznikom škody. Žalobca v spore nepreukázal vznik tvrdenej škody a jej výšku, pretože nebol splnený základný predpoklad pre uplatnenie nároku z neplatného skončenia pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa, ktorým je oznámenie zamestnanca (žalobcu) zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby ho zamestnávateľ ďalej zamestnával, a to kedykoľvek potom, ako s ním zamestnávateľ (neplatne) skončil pracovný pomer, najneskôr však do rozhodnutia súdu, ktorým bolo konanie o žalobe zamestnanca o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru právoplatne skončené. Rovnako nebolo preukázané, že bolo povinnosťou žalovanej advokátky upozorniť žalobcu na potrebu oznámiť zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní, nakoľko žalobca splnomocnil žalovanú advokátku iba vo veci neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou, a nie aj na uplatnenie nároku žalobcu na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru. Tento záver vyplynul z obsahu plnomocenstva udeleného žalobcom žalovanej advokátke na zastupovanie v konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru výpoveďou, z pracovného listu žalovanej advokátky, z jej výpovede, že žalobcovi sa nejednalo o mzdu, ale o česť, ako aj z ostatných v spore vykonaných dôkazov. Zamestnanec má nárok na mzdu iba v prípade, ak oznámi zamestnávateľovi, že pracovný pomer považuje za neplatne skončený a aj naďalej trvá na zamestnávaní. Ak zamestnancovi práca pridelovaná nie je, má nárok na náhradu mzdy v sume jeho priemerného zárobku, a to od momentu oznámenia zamestnávateľovi až do času, keď mu zamestnávateľ umožní pokračovať v práci alebo do rozhodnutia súdu. Splatnosť nároku na náhradu mzdy nevzniká až súdnym rozhodnutím, ale od momentu oznámenia zamestnávateľovi, že zamestnanec naďalej trvá na zamestnávaní. Deň účinenia oznámenia zamestnanca, že trvá na tom, aby ho zamestnávateľ naďalej zamestnával a prideloval mu prácu, je pritom významný len z hľadiska náhrady mzdy, nie je

podmienkou pre podanie žaloby o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Z tvrdenia žalobcu, že požiadal žalovanú o poskytovanie právnych služieb s cieľom vrátiť sa späť na fakultu a dokončiť prácu v rozpracovaných vedeckých projektoch a v prípade neúspešnosti žaloby o neplatnosť skončenia pracovného pomeru by požadoval náhradu škody vo forme ušlej mzdy ako aj náhradu škody za zmarené projekty, nemožno vyvodiť záver o existencii dohody žalobcu so žalovanou advokátkou vo forme príkaznej zmluvy v tomto smere a udelení plnomocenstva, a z toho vyplývajúcej povinnosti žalovanej doručiť zamestnávateľovi žalobcu oznámenie, že žalobca trvá na ďalšom zamestnávaní a prideľovaní práce alebo poskytnúť o tom poučenie žalobcovi. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania právne odôvodnil ustanovením § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a vecne úspechom žalovanej v odvolacom konaní, na strane ktorej vystupoval intervenient, pričom samotnej žalovanej trovy odvolacieho konania nevznikli.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj len „dovolateľ“) dovolanie. Dovolanie odôvodnil ustanovením § 420 písm. f/ CSP, t. j. nesprávnym procesným postupom súdu znemožňujúcim strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhol zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uviedol, že súd nevzal do úvahy ustanovenia § 415, § 420 ods. 1 a § 442 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) a § 193, § 382 a § 387 ods. 3 CSP. Odvolací súd odignoroval povinnosť riešenia predbežnej otázky, t. j. či by klient uspel pri nepochybení advokátky. Ak by žalovaná advokátka podala riadnu žalobu, tá by bola úspešná a potom by ku škode nebolo došlo. Škoda by sa mohla stať nenárokovanou (žalobcovi by išlo iba o česť) alebo vymožitelnou žalobcom v osobitnom civilnom súdnom konaní voči zamestnávateľovi. Žalobca nemusel trvať na pracovnom pomere ani na náhrade mzdy v zmysle ustanovenia § 79 Zákonníka práce, zákon takúto povinnosť zamestnancovi neukladá. To ale neznamená, že škoda neexistuje a že nebolo možné trvať na jej náhrade podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, ako škody nevyplývajúcej výlučne z ušlej mzdy. Príčinná súvislosť je daná v tom, že žalovaná advokátka v konaní pred Okresným súdom Trenčín vo veci neplatnosti výpovede danej zamestnávateľom formálnym pochybením (nesprávnym označením pasívne vecne legitimovaného subjektu) preukázateľne nepresadila ani neuplatnila právo na súdnu ochranu, a tým aj zodpovednosť za nárokovateľnú škodu a tiež možnosť vylepšenia žaloby v rámci dispozičného práva na procesné úkony pre svojho klienta (dovolateľa), vznikla tak definitívne strata možnosti nápravy v tejto veci súdom. Výpoveď sa stala definitívne platnou a vznikla objektívna, fakticky existujúca, už nenárokovateľná škoda nenaplnením zmluvy žalobcu so zamestnávateľom, t. j. to, čo poškodenému ušlo, a to pochybením advokátky. Nezaoberajúc sa argumentmi v rovine porušení ustanovení Občianskeho zákonníka došlo zo strany odvolacieho súdu k porušeniu procesných ustanovení hraničiacemu s porušením práv na spravodlivý súdny proces v zmysle ustanovenia § 387 ods. 3 CSP.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dovolanie nespĺňa zákonné náležitosti, nie je vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Navrhla dovolanie ako neprípustné odmietnuť.

5. Intervenient na strane žalovanej vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že žalobca príliš neurčito a vágne vyvodzuje prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a nevymedzuje riadne dovolací dôvod. Navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť.

6. Dovolateľ zotrval na podanom dovolaní a dôvodoch v ňom uvedených.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spisania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

8. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna

úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, a/alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Žalobca vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania ust. § 420 písm. f/ CSP (vytýkal nižším súdom, že sa nevysporiadali so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami) a vo všeobecnosti namietal i nesprávne právne posúdenie (§ 421 ods. 1 CSP). Dovolací súd, vychádzajúci z konštrukcie dovolacieho konania v podmienkach aktuálnej právnej úpravy civilného sporového procesu a tiež z ostatného záveru veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu o prípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov podľa § 420 a § 421 CSP (v tejto súvislosti porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 21. marca 2018 sp. zn. 1VCdo/1/2018), preto pristúpil ku skúmaniu existencie dovolacích dôvodov (a tiež dôvodov prípustnosti dovolania), uplatnených dovolaním v tejto veci, podľa chronológie priradenej im ustanoveniami zákona, ktorého sú súčasťou.

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/ 2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto posudzoval opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní (pred nižšími súdmi) došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

13. Pojmovým znakom vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ CSP je, že k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu (skôr a dnes ešte v mimosporových konaniach stále účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (tu por. R 129/1999 a 1Cdo/202/2017, 2Cdo/162/2017, 3Cdo/22/2018, 4Cdo/87/2017, 5Cdo/112/2018, 7Cdo/202/2017 a 8Cdo/85/2018). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

14. K odôvodneniu rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd uvádza, že jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, ktorý je chránený v čl. 46 ods. 1 Ústavy (ústavný zákon SNR č. 460/1992 Zb. v

znení neskorších ústavných zákonov) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (príloha oznámenia FMZV ČSFR č. 209/1992 Zb., ďalej len „Dohovor“), je okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia síce neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia.

15. Včlenením formulácie o práve na spravodlivý súdny proces do textu zákona (§ 420 písm. f/ CSP) sa požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia neliberalizovali, ale naopak, sprísnil (IV. ÚS 314/2020, ZNaU 69/2020).

16. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí podrobne uviedol (odsek 12 až 36 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie), prečo žalobu zamietol. Uviedol, že žalobca nepreukázal vznik a výšku škody, ktorá mu mala vzniknúť poskytovaním advokátskych služieb žalovanou v pracovnoprávnom spore vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 19C/14/2011. Žalobca sa domáhal určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou, pričom nepreukázal, že by zamestnávateľovi oznámil, že trvá na tom, aby ho ďalej zamestnával a prideliť mu prácu, čím nebola splnená zákonná podmienka pre priznanie nároku na náhradu mzdy (ktorej výška v danom konaní má predstavovať škodu) na základe neplatného skončenia pracovného pomeru. Požiadavka oznámiť zamestnávateľovi, že žalobca trvá na tom, aby ho ďalej zamestnával, nebola kompenzovaná ani podaním žaloby o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou. Odvolací súd dodal, že žalobca v spore nepreukázal vznik tvrdenej škody a jej výšku, pretože nebol splnený základný predpoklad pre uplatnenie nároku z neplatného skončenia pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa, ktorým je oznámenie zamestnanca (žalobcu) zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby ho zamestnávateľ ďalej zamestnával, a to kedykoľvek potom, ako s ním zamestnávateľ (neplatne) skončil pracovný pomer, najneskôr však do rozhodnutia súdu, ktorým bolo konanie o žalobe zamestnanca o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru právoplatne skončené. Rovnako nebolo preukázané, že bolo povinnosťou žalovanej advokátky upozorniť žalobcu na potrebu oznámiť zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní, nakoľko žalobca splnomocnil žalovanú advokátku iba vo veci neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou, a nie aj na uplatnenie nároku žalobcu na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru. Tento záver vyplynul z obsahu plnomocenstva udeleného žalobcom žalovanej advokátke na zastupovanie v konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru výpoveďou, z pracovného listu žalovanej advokátky, z jej výpovede, že žalobcovi sa nejednalo o mzdu, ale o česť, ako aj z ostatných v spore vykonaných dôkazov. Zamestnanec má nárok na mzdu iba v prípade, ak oznámi zamestnávateľovi, že pracovný pomer považuje za neplatne skončený a aj naďalej trvá na zamestnávaní. Námitka dovolateľa o neriešení predbežnej otázky nebola dôvodná, keď nižšie súdy sa s možným neúspechom v konaní vyššie uvedeným spôsobom vysporiadali. V rámci svojich rozhodnutí uviedli všetky rozhodujúce skutočnosti podstatné pre ich záver o nedôvodnosti žaloby.

17. V posudzovanom prípade odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Z odôvodnení rozhodnutí nižších súdov, chápaných v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinstančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Odvolací súd a pred ním súd prvej inštancie odôvodnili svoje rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu. S potrebnou presvedčivosťou vysvetlili tak všeobecné právne úvahy, ktoré mali na zreteli pri rozhodovaní, ako aj individuálne okolnosti preskúmaného prípadu, ktoré boli preukázané dokazovaním vykonaným súdom prvej inštancie.

18. Dovolací súd považuje za potrebné ešte poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS

115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

19. Pre úplnosť sa uvádza, že pokiaľ má nesprávny procesný postup odvolacieho súdu spočívať v tom, že sa nevysporiadal s niektorou podstatnou odvolacou námietkou, musí dovolateľ v dovolaní uviesť, o ktorú konkrétnu odvolaciu námietku išlo a prečo ju považuje za podstatnú pre rozhodnutie vo veci. Dovolací súd nemôže vykonávať komplexný prieskum všetkých odvolacích námietok (de facto nové odvolacie konanie).

20. Za procesnú vadu konania uvedenú v § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že dovolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa (keď sa dovolateľ nestotožňuje so závermi odvolacieho súdu).

21. Prípustnosť dovolania teda z § 420 písm. f/ CSP vyvodit' nemožno.

22. V danom prípade žalobca namietal nesprávne právne posúdenie bez bližšej špecifikácie a bez vymedzenia akejkolvek právnej otázky. Pokiaľ žalobca polemizoval s právnymi závermi odvolacieho súdu, spochybňoval správnosť jeho rozhodnutia, či kritizoval prístup odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci, uvedené námietky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 CSP. V zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. I. ÚS 51/2020, III. ÚS 387/2021) v prípade posudzovania prípustnosti dovolania je dovolací súd viazaný vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolateľ pri namietanom nesprávnom právnom posúdení veci nezadefinoval, nekonkretizoval právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, v nadväznosti na to (logicky) ani nemohol uviesť, v čom nesprávnosť riešenia takej otázky odvolacím súdom podľa jeho názoru spočíva a ako mala byť táto otázka správne vyriešená.

23. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (questio iuris), teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku (questio facti). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine alebo iného predpisu považovaného za súčasť tzv. hmotného práva), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť pritom o právnu otázku, ktorú dovolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napádané dovolaním (ktoré by pri inom riešení otázky vyznelo inak). Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

24. Otázkou relevantnou v zmysle § 421 ods. 1 CSP je iba právna otázka majúca pre rozhodnutie odvolacieho súdu kľúčový význam, teda ktorá by v prípade, že by ju dovolací súd vyriešil inak (než v dovolaní napadnutom rozhodnutí), nevyhnutne viedla k rozhodnutiu odvolacieho súdu odlišnému od rozhodnutia napadnutého dovolaním.

25. Dovolací súd uvádza, že dovolanie žalobcu posudzoval podľa jeho obsahu a snažil sa dovolateľovi porozumieť, pričom však nebolo možné vyabstrahovať otázku, na ktorej rozhodnutie odvolacieho súdu stálo a súčasne odpoveď na ňu by mohla mať vplyv na rozhodnutie nižších súdov v prospech žalobcu. V danej veci vzhľadom na skutkové okolnosti tohto prípadu dovolateľ v dovolaní „naznačenými“ otázkami nie je schopný preklenúť nedostatok predmetného oznámenia, preto tieto zostávajú len v rovine akademických otázok.

26. Najvyšší súd preto dovolanie žalobcu podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP (ako neprípustné) odmietol.

27. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 256 ods. 1 CSP per analogiam tak, že žalovanej (a intervenientovi na strane žalovanej) ako procesnému súperovi žalobcu, ktorý zavinil výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu, priznal nárok na ich plnú náhradu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.